

Social listening report: MMR vakcina i epidemija morbila u Srbiji i regionu

Period: 1. januar 2023. - 22. februar 2023.

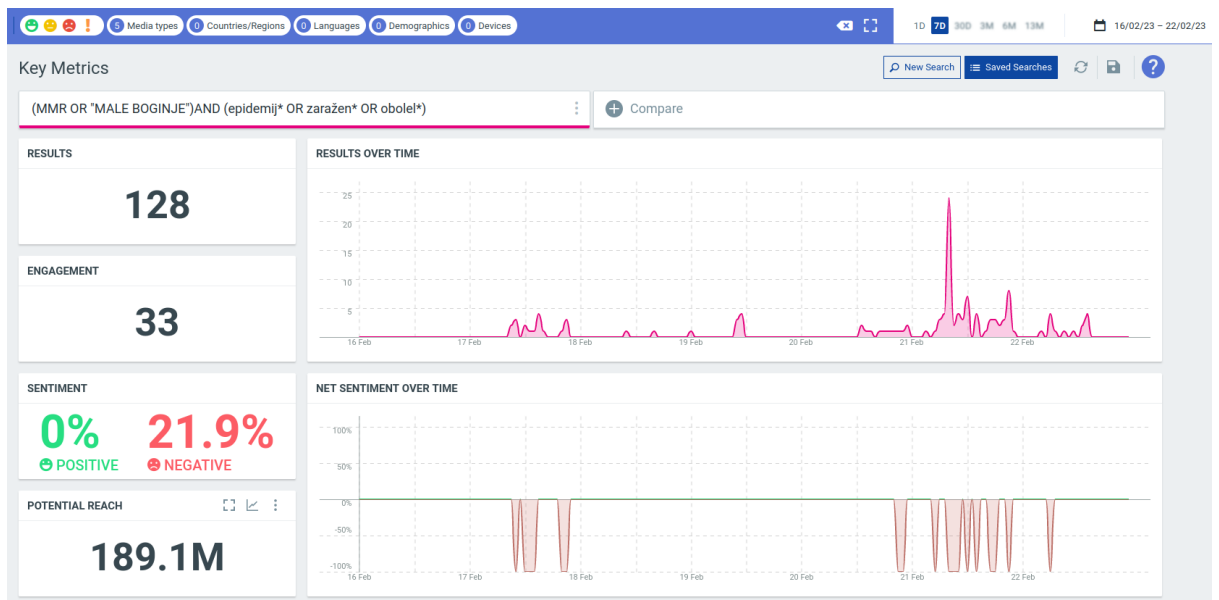
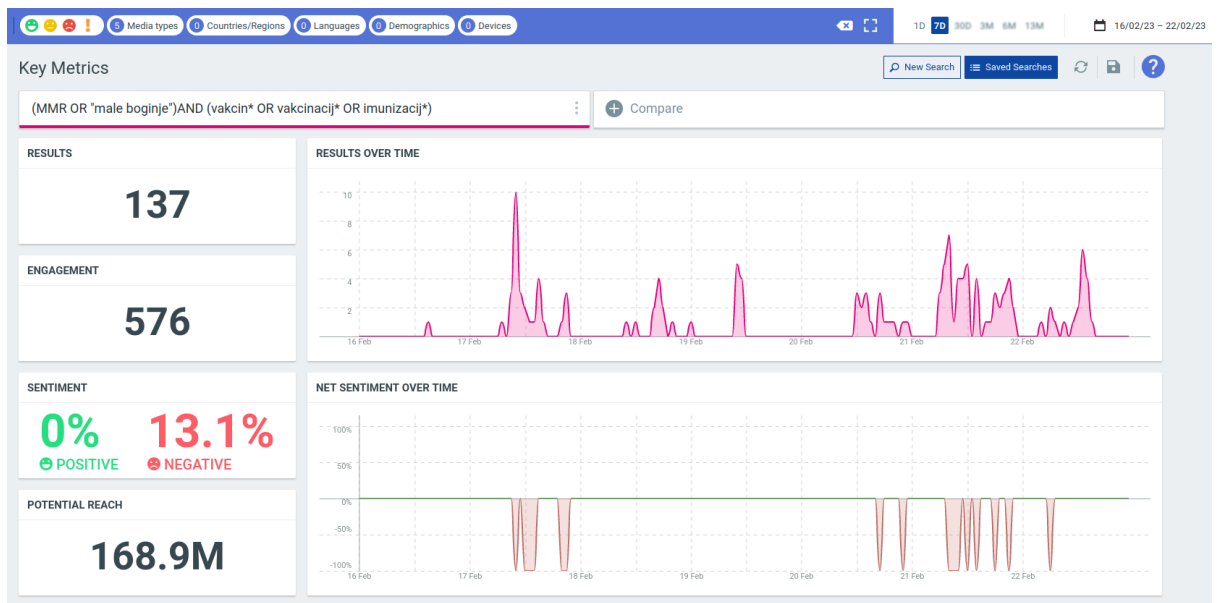
Miloš Jovanović

Male boginje, zauške i rubela (MMR) su veoma zarazne virusne bolesti koje mogu dovesti do ozbiljnih komplikacija i smrti. Vakcinacija je najefikasniji način za sprečavanje širenja ovih bolesti, a MMR vakcinu za svu decu, osim u izuzetno retkim slučajevima kada postoje kontraindikacije, preporučuju Svetska zdravstvena organizacija (SZO) i druge zdravstvene organizacije. Međutim, uprkos bezbednosti i efikasnosti MMR vakcine, poslednjih godina je došlo do porasta neodlučnosti i odbijanja vakcine, dobrim delom zbog dezinformacija protiv vakcine na društvenim mrežama. Širenje lažnih informacija, poput one koja dovodi u vezu MMR vakcinu i autizam, dovelo je do pada stope vakcinacije u mnogim regionima. Ovo je rezultiralo izbijanjem epidemije morbila poslednjih godina.

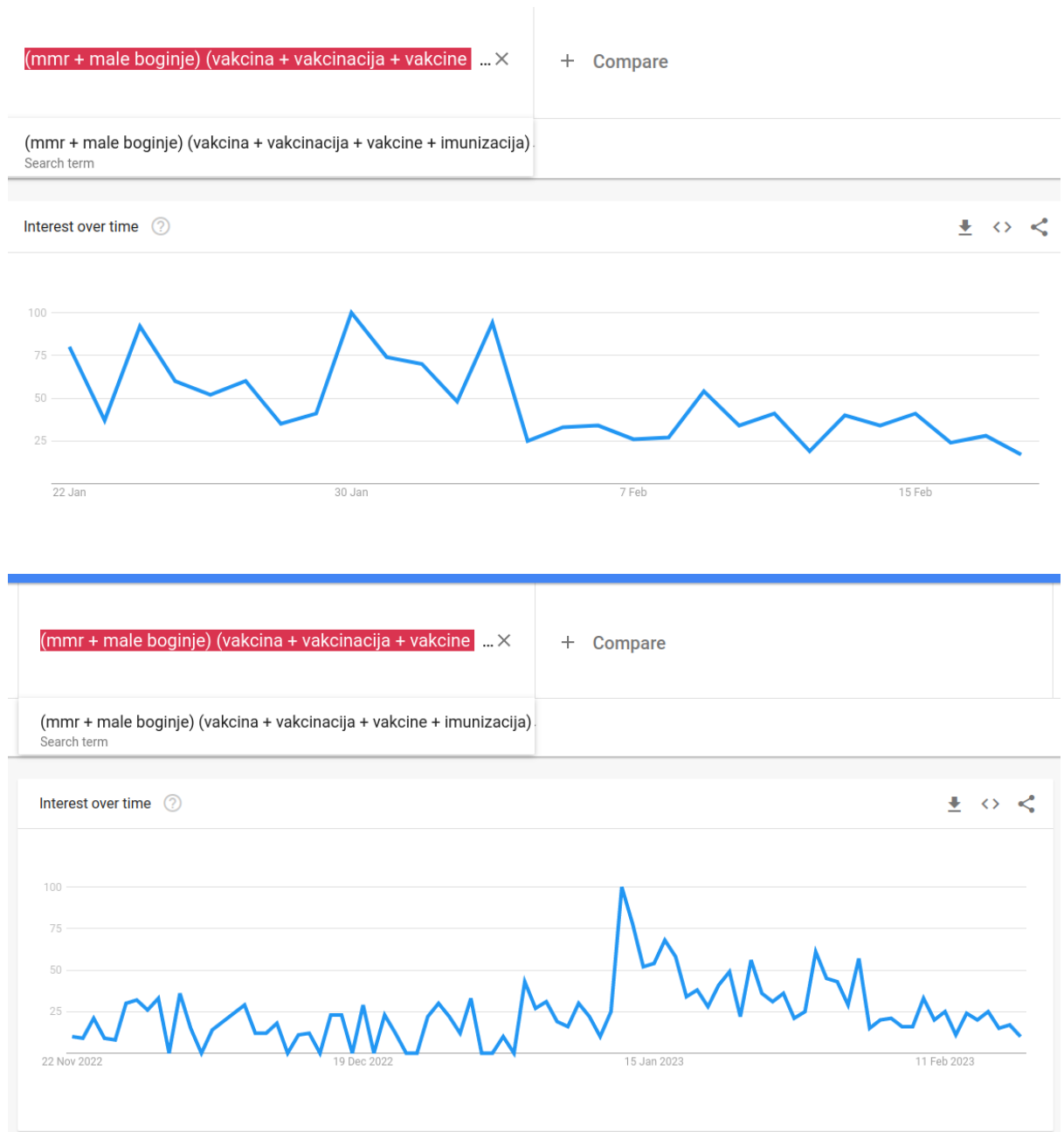
Pravovremenim otkrivanjem vesti i objava za koje se pokaže da pružaju neistinite ili poluistinite informacije, kao i otkrivanjem eventualnih praznina u informisanosti stanovništva, a koje potencijalno mogu dati prostor uplivu dezinformacija, možemo blagovremeno informisati javnost proverenim i lako razumljivim informacijama, kako bismo smanjili negativan uticaj tih vesti na poverenje građana u zvanične preporuke nadležnih institucija.

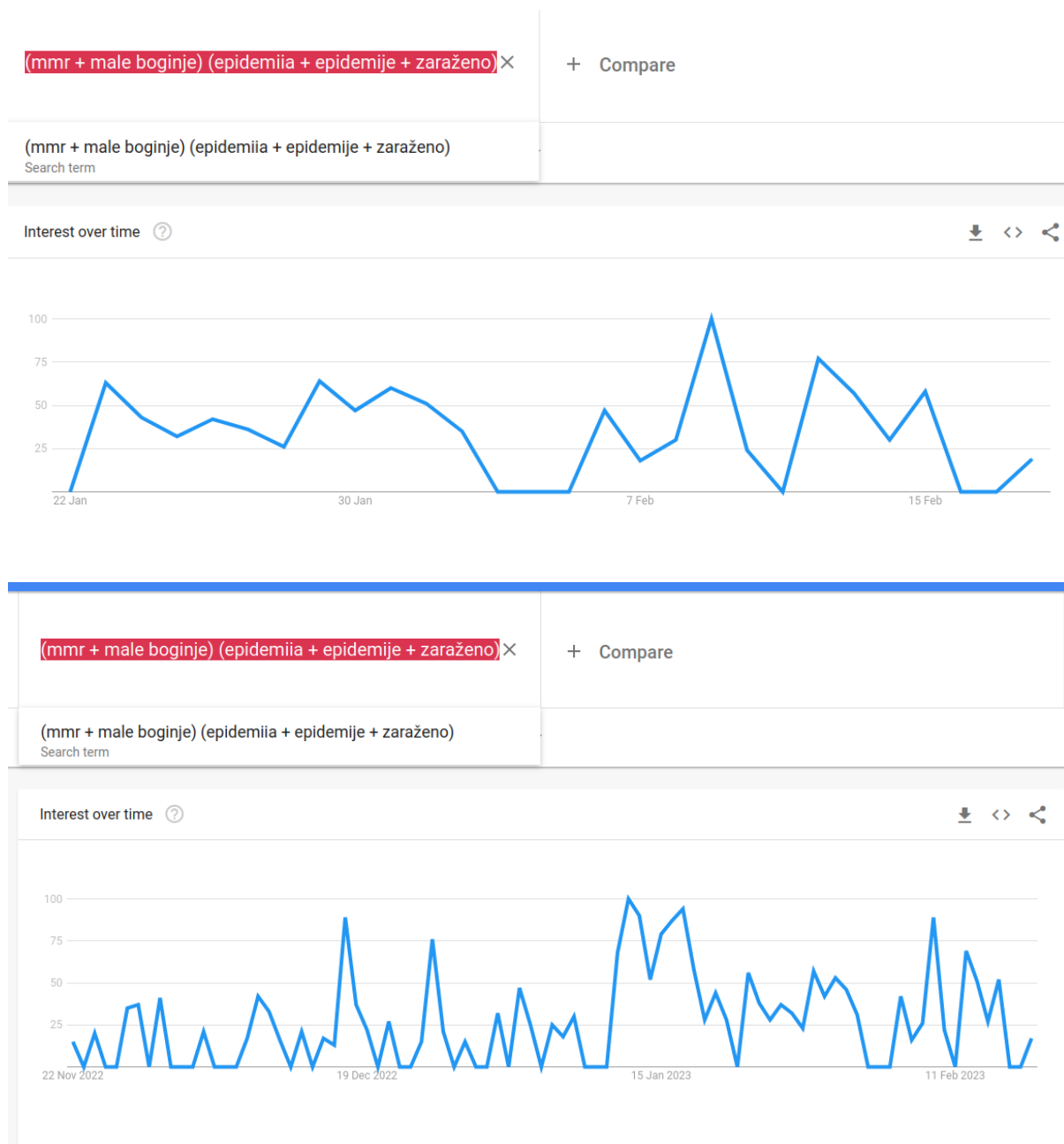
U poslednjih nedelju dana (period od 16. februara do 22. februara) se u elektronskim medijama u zemlji i regionu pojavilo **137** pisanih članaka koji su istovremeno sadržali reči (MMR ili male boginje) i (vakcinacija ili vakcinacija ili imunizacija) i **128** pisanih članaka koji su istovremeno sadržali reči (MMR ili male boginje) i (epidemija ili zaraženi ili oboleli), sa gramatičkim varijacijama tih reči u srpskohrvatskom jeziku.

- Objavljen debunking članak koji u sebi sadrži ličnu priču majke deteta obolelog od autizma (najveći engagement)
- Neki članci prenose obaveštenja Instituta za javno zdravlje Srbije o trenutnoj epidemiološkoj situaciji, kao i pojavi prvih slučajeva u Beogradu
- Upozorenja na opasnosti rekordno niskog obuhvata imunizacijom
- Nisam našao članak koji je plasirao teorije zavere vezane za MMR vakcinu

Generalno se beleži pad objedinjenih pretraga navedenih pojmova u odnosu na polovinu januara tekuće godine, osim kratkotrajnog približnog izjednačavanja u broju pretraga objedinjenih pojmova „male boginje“ i „epidemija“ sa polovinom januara tekuće godine.

Na društvenoj mreži *Twitter* je u periodu od početka ove godine, zaključno sa 22. februarom objavljeno **108** javno dostupnih tvitova pisanih ćiriličnim ili latiničnim pismom koji su u sebi sadržali ključne reči “MMR” ili “boginje” ukombinovane sa ključnim rečima “epidemija”, “zaraženi” ili “oboleli”, odnosno **173** koja su u sebi sadržali ključne reči “MMR” ili “boginje” ukombinovane sa ključnim rečima “vakcinacija” ili “imunizacija”. Najveći broj tvitova je iz perioda polovine januara, ali uočavam tendenciju ponovnog rasta.

Odokativno između 80% i 90% tvitova ima pozitivan stav prema MMR vakcini i ističe njenu neophodnost, dok istovremeno izražava zabrinutost oko aktuelne epidemiološke situacije.

Tvitovi koji su imali negativan stav prema ovoj vakcini su uglavnom izražavali sumnjičavost prema zvaničnim navodima ozbiljnosti trenutne epidemiološke situacije, kao i sumnjičavost prema zvaničnim informacijama o potencijalnoj težini kliničke slike i ishodu oboljevanja od malih boginja.

Ispod sam navodio samo tvitove sa koji stvaraju potrebu za potencijalnim debunking-om, kao i pitanja na koja stanovništvo nema potpune odgovore.

- ☐ *Drugarica u Švajcarskoj sin joj ima ona Hrvatica pa to zovu "kozice" kaže da je to normalno svake godine neka mini epidemija sva 3 sina joj preležala i tamo se ne drami. Nisu učenjeni za školu i vrtić da im deca prime mmr, to se uvaljuje preko korumpiranih vlada sirotinji.
(potencijalno lažna vest u celosti)*

- ☐ *Zasto to samo Kruševac upozorava roditelje da se obustavlja vakcinacija mmr zbog epidemije malih boginja ako postoji opasnost za decu koja se vakcinišu zašto to ne znaju svi?
(proveriti informaciju)*

☐ *Sta vam nije jasno? Imam prijatelja čije je dete obolelo od autizama posle mmr vakcine. Nije vam dovoljno sto ljudi imaju velike zdravstvene probleme posle fajzera za kovid? Umiru, zgrusava im se krv, otkazuju organi... Kome treba zdrav covek? Farmaciji ne treba, nema koristi. (primer tvita sa klasično konspirativnim narativom)*

☐ *Da ali zato treba ljudima objašnjavati šta se i zašto dešava. Znam i ja za jedan slučaj deteta koje je primilo MMR dok je bilo zaraženo boginjama (asimptomatski) i razvilo je komplikacije ali to ne treba da se dešava, ne treba zaražena deca da primaju vakcinu (možda potreban debunking)*

☐ *O čemu pričate? Pa svi smo vakcinisani proriv tuverkoloze, ne znate to? Kako su onda oboleli? Juce je ministarka izjavila da deca treba da se vakcinisu protiv mmr-a zato sto su zauske jako opasne za decake. I jesu, ali zauske nisu mmr. Mesate babe i zabe, kao i obicno, zaludujete (debunkovati)*

☐ *Nemoguće da mislite da se tuberkuloza, male boginje, veliki kašalj ne pojavljuju svake godine kao mini epidemije. Mononukleoza takođe.*

☐ Откад мале богиње и епидемија?!
Од 81, кад је уведена вац. Шта је
с имунитетом наше деце?

☐ Одговоран за "враћање" микроба
који чуче иза ћошка, где су
епидемије заушки и црвенке које
исто треба да спречи ММР
вакцина? 6. Уколико су сада
оболела деца која још нису
"стасала" за вакцину ММР, шта је
са имунитетом њихових мајки који
је требало да их заштити.
(dezinformacija plasirana sa
naloga poznatog po
antivakcerskim sadržajima (dr
Jovana Stojković), tako da je
potrebno obratiti pažnju i raditi
debunking, odnosno objasniti
zašto ne izbija epidemija ostala
dva patogena protiv kojih MMR
vakcina takođe štiti)

☐ @ROLERSproject Мене занима
имајући у виду да је ММР за
морбиле, заушке и рубеоле, како
само се јавља епидемија морбила,
а не остале 2 болести?
(ponavljam napomenu iz tvita
iznad, ovo je bilo pitanje upućeno
virusološkinji dr Ani Banko, tako
da možemo opet zaključiti da
postoji potreba za odgovorom na
ovu nedoumicu)

- ☐ *И даље ми није јасно, како се не враћа вариола вера, а нико се не вакцинише против ње? Како увек имамо епидемију морбила, а не заушки пошти је ММР вакцина против морбила, заушки и рубеола? Значи, ширењем панике и лов на децу. (opet ista napomena kao iznad)*

Metodologija:

U obradi informacija o novinskim člancima za prethodnu nedelju je korišćen *Talkwalker Free Search* koji je pratio isključivo novinske članke, forum objave, biltene (newsletter), blog objave i *YouTube* snimke. Za analitiku internet pretraga su korišćeni *Google* Trendovi. Za preuzimanje i pohranjivanje u bazu koju sam priložio u odvojenom fajlu sam koristio “snsrape” i “pandas” biblioteke u *Python 3.9* programskom jeziku. Ključne reči promenjene kroz najčešće upotrebljavane gramatičke oblike, kao i strukturu Bulovih operatora između njih takođe prilažem u odvojenom fajlu.